

Insamling av textilier från ditt hem i södra Skåne

Varje år slängs 50% av textilierna som köps i Sverige och förbränns istället för att återanvändas eller återvinnas. Genom att erbjuda hushållen möjlighet att sortera ut sina textilier skulle denna mängd kunna minskas.

Miljöpåverkan från konsumtionen av nyttillverkade textilier är väldigt stor och hälften av det som köps i Sverige förbränns. Detta är inte ekologiskt hållbart, utan det textilavfall som uppstår i hushållen behöver samhället ta tillvara på. Anledningen till att så mycket textilier slängs i soppsåsen, istället för att sorteras ut, är att många hushåll inte erbjuds möjligheten att sortera ut sina textilier. Även om ideella föreningar samlar in textilier får deras insamlingssystem endast in 20% av textilierna i Sverige. Det beror på att insamlingspunkten oftast ligger en bit ifrån bostaden samt okunskap kring var textilier kan lämnas in. Genom att upphämtningen av textilier görs direkt från hemmet skulle detta göra insamlingen av textilier enklare.

I examensarbetet *"Fastighetsnära textilinsamling i södra Skåne"* har möjliga insamlingssystem för textilier studerats. Studien har gjorts i samarbete med Sysav, Sydskånes avfallsaktiebolag, där företagets 14 ägarkommuner utgjort det studerade området. I södra Skåne skulle textilier kunna samlas in via plastpåsar direkt från hemmet. Från villor kan upphämtningen samköras med den redan befintliga upphämtningen av grovavfall, som sker vid beställning. I flerfamiljshus bör plastpåsar samlas in i större behållare, som antingen töms eller byts ut.

Behovet av upphämtning av textilier uppskattades genom en enkät, riktad till de boende i södra Skåne, och utifrån de senaste årens plockanalyser. I en plockanalys mäts vad avfallet består av genom att det sorteras och vägs. Generellt sett bör upphämtningen ske när medborgarna rensar sina garderober ca 2-4 gånger per år i samband med årstidsskiftena.

Sett till hur mycket textil som slängs i restavfallet bör insamlingssystemet kunna hantera ca 4 kg textil per hushåll om upphämtning sker varje

halvår. Plockanalyser visar att det kan handla om allt från 1,3 till 18 kg från olika bostadsområden. I andra kommuner, som infört eller testat fastighetsnära insamling av textilier, har hushållen lämnat ifrån sig mer textilier än vad som i genomsnitt slängs eller t.o.m. köps. Detta förklaras med att när möjligheten att lämna ifrån sig textilier blir mer tillgänglig passar man på att göra sig av med det som samlats i garderoberna. I dagsläget finns det inga tillräckligt långa projekt som kunnat mäta ifall det i början samlas in mer textil för att sedan minska.

För att textilier ska kunna återanvändas och återvinnas får de inte bli för smutsiga eller blöta så att de möglar. När textilier samlas in behöver de skyddas väl från regn och fukt samt felaktiga saker som lämnas in, t.ex. matrester. Detta kan lösas genom att hushållen lägger sina textilier i plastpåsar, istället för att lämna in dem löst. Behållarna för insamling från flerfamiljshus bör placeras inomhus och helst i tvättstugan istället för miljörummet. På så vis minskas risken för att annat avfall läggs bland textilierna.

I en fortsatt utveckling av textilinsamlingen i södra Skåne bör denna studie kompletteras med en bedömning av insamlingssystemens miljöpåverkan och deras ekonomiska hållbarhet. Studier visar att miljöpåverkan från insamlingssystemen inte bör bortses ifrån då de kräver energi för transporter samt material för att tillverka den infrastruktur som behövs. I ett fåtal studier har miljöpåverkan från insamlingssystem studerats. De har dock utgått ifrån avfallsflöden i storlek med förpackningsavfall och inte textilavfall.

Erfarenheter från textilinsamlare visar att det är svårt att göra fastighetsnära insamling ekonomiskt hållbar, framför allt från villor. Om insamlingen samkörs med andra avfallslag kan kostnaderna fördelas. Det finns alltså potential för avfallsbolag att nå ut till fler med textilinsamling, vilket bör beräknas via kostnadsanalyser för de föreslagna insamlingssystemen.

Referens

Sörliden. 2019. *Fastighetsnära textilinsamling i södra Skåne*. Examensarbete vid LTH.